

Monumentnummer*: 512081

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 27 juni 2005
Kadaster deel/nr: 82939/7

*Monumentnaam***

Scherpenzeel

Complexnummer

512079

Complexnaam

Scherpenzeel

*Woonplaats**

Scherpenzeel

*Gemeente**

Scherpenzeel

*Provincie**

Gelderland

*Straat**

Burgemeester
Royaardslaan

*Nr**

1

*Toev.**

*Postcode**

3925 GG

*Woonplaats**

Scherpenzeel

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Scherpenzeel

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2564

Scherpenzeel

E

2823

Scherpenzeel

E

2136

Scherpenzeel

D

3696

Scherpenzeel

E

3300

Scherpenzeel

E

2398

Scherpenzeel

E

3297

Scherpenzeel

E

3859

Scherpenzeel

E

3860

*Rijksmonumentomschrijving***

Onderdeel 2

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Het ontwerp van het park dateert uit 1859. Het huidige park met zijn landschappelijke aanleg, open grasvelden, boom- en bospartijen, serpentinevijvers, kronkelige paden en zichtassen is vrijwel volgens het bewaard gebleven ontwerpplan van Van Lunteren uitgevoerd. De vroegere grachten zijn daartoe vergraven. Er hebben zich geen grote wijzigingen voorgedaan en het is daarmee een bijzonder gaaf bewaard gebleven 19de-eeuws landschapspark. Het park is ca zeven ha groot en heeft een gebogen vorm met een uitloper naar de zuidzijde. De afrastering bestaat uit eenvoudige spijlenhekwerken (zie hiervoor onderdeel 6). Er waren oorspronkelijk zes toegangen, nu nog vijf. Het park kent enkele duidelijk herkenbare en functionele zichtassen. Vanuit het huis zijn er twee assen naar de Burgemeester Royaardslaan, twee naar de oostzijde en één naar de zuidzijde. De laan die vanaf het poorthuis richting huis Scherpenzeel loopt, dateert al van de 17de eeuw. Het padenstelsel wordt gekenmerkt door de hoofdtoegang vanaf de Burgemeester Royaardslaan, een gebogen pad, met klinkers; enkele halfverharde wandelpaden ten oosten van het huis en kleinere paden tussen de open ruimten. In het ontwerp spelen de vijvers een belangrijke rol, namelijk de waterpartij (voormalige gracht) om het huis heen, de serpentinevijver ten westen van het huis en een langgerekte waterpartij langs de Burgemeester Royaardslaan. In het park zijn nog de resten van een moestuin herkenbaar aan de zuidzijde, evenals de fundamenten van een ijskelder ten oosten van het huis (zie hiervoor onderdeel 7). De slingerende paden buiten de buitenplaats zijn ook naar ontwerp van Van Lunteren, waardoor het landgoed en de buitenplaats fraai in elkaar overvloeien.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG, behorend tot de buitenplaats Scherpenzeel, van bijzonder tuinhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het gaaf bewaard landschapspark;
- wegens het opnemen van een oudere, 17de-eeuwse structuur (omgrachting en lanen) in het 19de-eeuwse park;
- als plaats in het oeuvre van S.A. van Lunteren;
- wegens de ensemblewaarde tussen gebouwen en park;
- wegens de betekenis voor de structuur van het dorp Scherpenzeel;
- wegens de diversiteit aan boomsoorten.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg